

Plan voor samenwerking met Utrechters

Projectnaam: Ontwikkeling Rijnenburg – fase Uitgangspuntennotitie
Opsteller: Projectteam Rijnenburg
Datum: februari 2026

Inleiding

Dit is het eerste Samenwerkingsplan voor de gebiedsontwikkeling Rijnenburg. In lijn met de oplegger op de RSU2040 werkt de gemeente Utrecht voor Rijnenburg aan een compacte gemengde stedelijke wijk, met onder meer 22.000 tot 25.000 woningen, bijbehorende (groen)voorzieningen en ruimte voor werkgelegenheid. De gebiedsontwikkeling Rijnenburg is onderdeel van de grootste gebiedsontwikkeling van Nederland, Groot Merwede Rijnenburg, aan de zuidwest kant van Utrecht.

Rijnenburg kent vier stappen om te komen tot een Omgevingsvisie voor Rijnenburg en Reijerscop:

1. Programmatische Verkenning (eerste ambtelijke onderzoeken; 2023-2024)
2. Leidende principes (ambitie voor het gebied; 2025)
3. Uitgangspuntennotitie (uitgangspunten voor het ontwerp; 2025 – 2027)
4. Omgevingsvisie (ontwerp op hoofdlijnen; 2028 – 2029/2030)

Na afronding van de Omgevingsvisie worden omgevingsplannen opgesteld voor de verschillende deelgebieden waarna vanaf 2035 gestart kan worden met de bouw van Rijnenburg.

In het najaar van 2024 is de [Programmatische Verkenning Rijnenburg](#) tijdens bijeenkomsten en via [DenkMee Utrecht](#) voorgelegd aan belanghebbenden. Hieruit hebben we een beeld gekregen welke zorgen en vragen er bij deze mensen zijn over de ontwikkelingen van Rijnenburg, en ook welke kansen zij zien voor dit gebied. De reacties die toen zijn opgehaald zijn vastgelegd in een samenwerkingsverslag en gebruikt voor het opstellen van de [Leidende principes Rijnenburg](#) (vastgesteld door de gemeenteraad van Utrecht op 29 januari 2026).

Momenteel werken we samen met het consortium van grondeigenaren Rijnenburg¹ aan de Uitgangspuntennotitie. In deze fase (tot najaar 2026) stellen wij de uitgangspunten op die belangrijk zijn bij de ontwikkeling van Rijnenburg. Met deze uitgangspunten wordt in een volgende fase de Omgevingsvisie gemaakt en zo wordt stap voor stap duidelijker hoe Rijnenburg in de toekomst gebouwd kan worden.

Hiervoor vragen we ook (breder) aan Utrechters welke ideeën en zorgen zij hebben en welke kansen zij zien. Het beeld dat we hieruit ophalen nemen we mee in de Uitgangspuntennotitie of in volgende fasen van de planontwikkeling. In dit proces leren we van wat we ophalen en stellen we bij waar nodig. Met wie en hoe we dat doen staat in dit samenwerkingsplan beschreven aan de hand van 5 vragen die we hierna beantwoorden.

1. Wat is de vraag of kwestie in de eerstvolgende fase?

Vanuit de vastgestelde Leidende principes Rijnenburg willen we in deze fase de volgende vraag voorleggen: *Hoe maken we van Rijnenburg een fijn stadsdeel waar mensen prettig kunnen wonen, leven en werken?*

De vastgestelde Leidende principes zijn:

¹ Gedurende dit hele traject werkt de gemeente Utrecht samen met het consortium van grondeigenaren Rijnenburg, bestaande uit 13 marktpartijen en woningcorporaties. Zij zijn een samenwerkingspartner en daarom noemen wij hen niet als (externe) stakeholder.

1. *Rijenburg wordt een compleet en levendig stadsdeel voor iedereen*
Met 22.000-25.000 woningen (voor circa 50.000 mensen), om te voorzien in de groeiende behoefte aan woningen in deze regio, met voldoende betaalbare woningen voor woningzoekenden, kwetsbare doelgroepen, mensen met vitale beroepen en mensen met lagere inkomens en met werkgelegenheid en voorzieningen (inclusief OV) in de (directe) omgeving.
2. *Rijenburg wordt toekomstbestendig ontwikkeld vanuit het principe 'water en bodem sturend'*
Aansluitend bij het bestaande landschap, op de hoger gelegen delen van Rijenburg
3. *Een robuust groenblauw raamwerk met ruimte voor dieren en mensen als ruggengraat van Rijenburg met landschapspark voor stad en regio*
Met een landschapspark in het noordelijk deel, en groene verbindingen naar de Hollandsche IJssel en het Nedereindse Park.
4. *In Rijenburg is het gezond samen leven*
Waarbij rekening wordt gehouden met sociale samenhang en gemeenschapszin
5. *Duurzame mobiliteit is in Rijenburg vanzelfsprekend*
Vanwege ligging en het volle wegennet weinig ruimte voor de auto, maar veel gebruik van OV en fiets
6. *Rijenburg geeft ruimte voor innovatie en adaptief omgaan met verandering van samenleving, mobiliteit, klimaat en technologie*

Waar is ruimte voor Utrechters om ideeën voor te geven, die meegenomen kunnen worden in deze en volgende fasen?

Er is ruimte voor ideeën over karakter, uitstraling, indeling, voorzieningen, woon-, werk- en leefgenot, initiatieven, recreatie en gebruik. Ideeën die worden aangedragen kunnen meegenomen worden in de manier waarop Rijenburg ingericht en ontworpen gaat worden. Utrechters kunnen aangeven hoe Rijenburg zou moeten worden en wat daarvoor nodig is.

De vragen die we stellen hebben naast een aantal algemene vragen betrekking op de gebieden: Wonen, Vrije tijd/recreëren, Voorzieningen, Mobiliteit, Openbare ruimte en groen, Ontmoeten en samenleven, Werken en ondernemen en Aansluiting bij de stad en regio.

Algemene vragen hebben betrekking op:

- Leeftijd, geslacht, 4-cijferige postcode, geïnformeerd willen blijven,
- Wat moeten we niet vergeten bij nadenken over de verdere ontwikkeling van Rijenburg?
- Welke zorgen leven er bij jou bij deze ontwikkeling?
- En welke oplossingen zijn er volgens jou om met deze zorgen om te gaan?

2. Belangrijkste groepen die we in deze fase gaan betrekken

Na de publicatie van de Programmatische Verkenning (najaar 2024) heeft de gemeente Utrecht informatieavonden georganiseerd met bewoners in het gebied, en voor geïnteresseerden (in het gebied en omgeving). Ook de pachters en enkele ondernemers in het gebied zijn gesproken.

In deze fase willen we breder geluid ophalen: alle belanghebbende Utrechters², waaronder ook de woningzoekenden, en ook die (groepen) mensen van wie we nog onvoldoende een beeld hebben van wat zij vinden van de ontwikkeling van Rijenburg, en wat zij belangrijk vinden als we dit gebied gaan ontwikkelen.

Hieronder staat een lijst met stakeholdergroepen die we nu hebben geïdentificeerd. Met informatie van de partijen vullen we de lijst verder aan.

In het gebied:

² Daar waar wij benoemen dat we met Utrechters in gesprek willen of ideeën willen ophalen, geldt dit ook voor de bewoners van de direct omliggende gemeenten.

- *Bewoners Rijnenburg*: met regelmaat in gesprek om informatie te delen en op te halen, in permanente dialoog
- *Pachters Rijnenburg*: nog onvoldoende beeld van
- *Overige grondeigenaren in het gebied*: nog onvoldoende beeld van

Utrecht en omgeving breed:

- *Inwoners van Utrecht, Nieuwegein, IJsselstein, Montfoort en Woerden*: we weten onvoldoende welke ideeën er in Utrecht zijn over Rijnenburg, en of deze representatief zijn, waarbij bepaalde groepen die belang hebben bij deze ontwikkeling nog niet zijn gesproken
- *Woningzoekenden*: mensen die op zoek zijn naar een huur- of koopwoning.
- *Zorg-, politie- en onderwijspersoneel*: omdat dit de vitale beroepen zijn waarvoor we Rijnenburg onder meer willen ontwikkelen
- *Kwetsbare inwoners en ongehoorde stemmen*: zie kader onder
- *Jongeren (ook uit buurgemeenten)*: nog onvoldoende beeld van, mogelijk de toekomstige bewoners van Rijnenburg
- *Ouderen*: nog onvoldoende beeld van

Belangenbehartigers:

- *Ondernemers/belangenbehartigers voor ondernemers Utrecht, Rijnenburg en buurgemeenten*
- *Geloofsgemeenschappen*: nog onvoldoende beeld van
- *Overige intermediairs/ belangenbehartigers bv op het gebied van Natuur& Milieu, mobiliteit, sport, cultuur en sociaal-maatschappelijk, sociale veiligheid, natuurorganisaties, recreatie, onderwijs en zorg.*
- *Cultuurdragers, theaters en andere culturele instellingen in Utrecht en buurgemeenten (via de koepelorganisaties).*
- *Kennisinstellingen*: innovators, onderwijsinstellingen
- *Ongehoorde stemmen*: zie kader uit Samen Stad Maken hieronder

We doen extra moeite om in ieder geval de volgende groepen Utrechtse en ongehoorde stemmen te betrekken en te horen bij een onderwerp dat hun raakt op een manier die bij hen past:

- Mensen die met name de Nederlandse vergader- en beleidstaal minder beheersen, of zich niet thuis voelen in een vergadercultuur),
- Mensen die minder digitaal vaardig zijn en minder hun stem laten horen via internetpanels of internetvragenlijsten,
- Mensen die minder in staat zijn om bijeenkomsten of overleggen bij te wonen in de avond, zoals ouders met jonge kinderen en (kleine) ondernemers,
- Mensen met minder vertrouwen in de lokale overheid en die frustraties hebben over eerdere participatieprocessen in Utrecht,
- Mensen die fysieke of mentale ontoegankelijkheid ervaren,
- De stem van Utrechtse en belanghebbenden, die niet direct bij dit gebied betrokken zijn, maar die wel van belang is,
- De stem van toekomstige generaties,
- De stem van de natuur en het klimaat.

Bron: [Beleidsnota Samen Stad Maken, Geen Utrecht zonder U](#) (p.14)

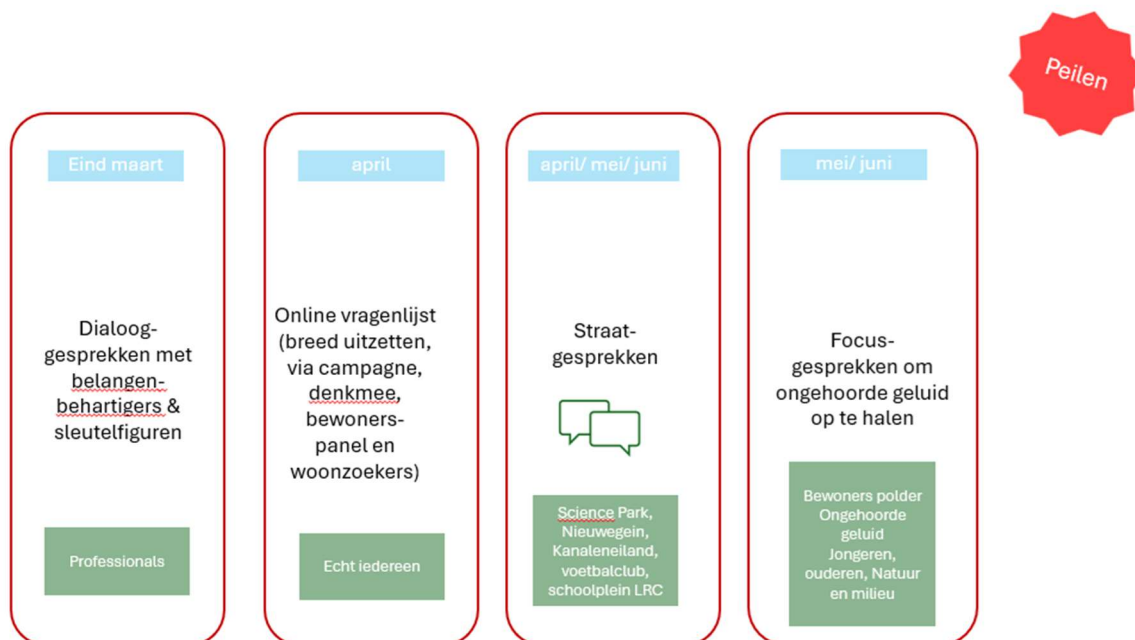
3. Hoe hebben we het Utrechtse kompas voor samenwerken doorlopen voor deze fase?

De gekozen samenwerkingsvorm voor deze fase is *peilen*. We kiezen voor deze vorm omdat er nog besluiten van de gemeenteraad nodig zijn over de kaders en randvoorwaarden die volgen in de Uitgangspuntennotitie en later Omgevingsvisie, en omdat er tegenstrijdige belangen kunnen zijn. Alleen de gemeente is bevoegd om besluiten te nemen, maar we willen deze kwestie verder onderzoeken met Utrechtse. Gezien de ligging van Rijnenburg definiëren we Utrechtse breder tot bewoners van alle omliggende buurgemeenten van Rijnenburg (Nieuwegein, IJsselstein, Montfoort en Woerden).

Het vraagstuk dat voorligt is helder en komt voort uit de Programmatische Verkenning en Leidende Principes, daarin staan de onderzoeksresultaten en principes waarover we in gesprek willen. Er is nu geen ruimte meer om de locatie en aantallen woningen op deze locatie ter discussie te stellen.

4. Eerstvolgende stappen die invulling geven aan Samen Stad Maken

In onderstaand overzicht staat welke stappen wij doorlopen.

Zoals het er nu uit ziet vinden de gesprekken met belangenbehartigers plaats in maart, loopt het online onderzoek van april t/m juni en voeren we verdiepende gesprekken met bepaalde stakeholdersgroepen in mei en juni 2026.

Dan volgt een periode (juli - augustus) waarin de resultaten worden verwerkt en we deze terugkoppelen aan deelnemers. We koppelen resultaten terug door deelnemers aan groepsgesprekken persoonlijk te informeren, en via DenkMee informeren we de deelnemers aan enquête/bewonerspanel. We communiceren hoe de ideeën zijn gewogen en per wanneer hier informatie te vinden is.

In onderstaande lijst is gespecificeerd welke stakeholders op welke wijze worden benaderd.

Wie	Hoe	Aanvullend
Bewoners van Rijnenburg	Regelmatig in gesprek	Wijkberichten, indien nodig
Pachters en overige grondeigenaren	Gesprek	In samenwerking met consortium van grondeigenaren
Utrechters (Utrecht stad en directe buurgemeenten Rijnenburg)	Digitale vragenlijst: Bewonerspanel en DenkMee Straatgesprekken	Ook via bewonerspanels en/of media buurgemeenten
Woningzoekenden (Utrecht en buurgemeenten)	Digitale vragenlijst Straatgesprekken	Bereiken via Woonbond, Makelaars, Ontwikkelaars, Woontafel, woningcorporaties
Jongeren	Digitale vragenlijst Straatgesprekken bij scholen/sportvereniging/USP Dialooggesprek met professionals én Focusgesprek met Utrechters	Bereiken via sleutelfiguren, Jong030, JOU/Dock/scholen

Ouderen	Digitale vragenlijst Straatgesprekken Dialooggesprek met professionals én Focusgesprek met Utrechters	Bereiken via o.a. U op Leeftijd, WMO cliëntenraad, Woonadviseur Ouderen
Kwetsbare inwoners	Dialooggesprek met professionals	O.a. via NIZA, netwerk informele zorg Utrecht, Panel Meetellen, Stichting Rechtop, COA, Leger des Heils, De Tussenvoorziening, Lister
Sportverenigingen	Digitale vragenlijst: bewonerspanel en DenkMee Straatgesprekken, bijv. bij een sportclub Dialooggesprek met professionals	Bereiken via VSU, en andere sportbelangenbehartigers
Ondernemers	Dialooggesprek met professionals	Ondernemersverenigingen
Culturele sector	Dialooggesprek met professionals	Via vertegenwoordiging vanuit de koepeloverleggen
Sociale veiligheid	Dialooggesprek met professionals	
De natuur	Dialooggesprek met professionals Focusgesprek met Utrechters	Via natuurorganisaties
Mensen met een beperking	Dialooggesprek met professionals	Solgu
LHBTIQ+ gemeenschap	Dialooggesprek met professionals én Focusgesprek met Utrechters	
Geloofsgemeenschappen	Dialooggesprek met professionals én Focusgesprek met Utrechters	Nadruk op het ongehoorde geluid: moslimgemeenschap
Mensen van kleur, zwarte gemeenschap	Dialooggesprek met professionals Focusgesprek met Utrechters	
Medewerkers in sectoren politie, zorg en onderwijs	Dialooggesprek met professionals	

Daarnaast willen we ophalen waar mensen actief voor willen worden / waar de energie zit, door de organisatie van een moment in Rijnenburg zelf: idee is de organisatie van de buurtcamping in de week vlak voor of in de zomervakantie.

Communicatie

De hele periode Samen Stad Maken gaat gepaard met een communicatiecampagne waar mensen worden gevraagd om hun stem te laten horen. De vragenlijst en gesprekken laten wij voorafgaan door een inleiding te geven over wat Rijnenburg is, waar het komt, in welke fase van ontwikkeling de planvorming zich bevindt en waarom we de stad vragen om mee te denken. Aan deze informatie koppelen we het gesprek en de vraag over wat mensen zelf zouden willen in zo'n nieuw stadsdeel.

Gespreksvorm: Dialoog

We kiezen voor de gesprekken met belangenbehartigers en bij het ophalen van het ongehoorde geluid (focusgroepen) voor de gespreksvorm 'Dialoog'. De Dialoogvorm heeft tot doel ieders ervaringen en ideeën aan bod te laten komen, mensen naar elkaar te laten luisteren en te verbinden. Utrecht in Dialoog helpt ons mee om de dialoog met verschillende groepen te organiseren. Voor de locaties van de focusgesprekken willen we ons laten adviseren door Utrecht in Dialoog en de belangenbehartigers die weten welke plekken mensen prettig vinden om een gesprek te voeren.

Online vragenlijst, straatgesprekken en focusgesprekken

Om het brede beeld op te halen over wat Utrechters en inwoners van buurgemeenten voor ideeën hebben over Rijnenburg, vragen wij ze hun mening te geven via een online vragenlijst die we uitzetten via DenkMee en het bewonerspanel Utrecht. Ook de buurgemeenten zetten communicatie of hun bewonerspanel in om mensen hierop te attenderen. We zetten er op in dat enkele straatgesprekken plaatsvinden op specifieke plaatsen (Science Park, bij een school en een voetbalclub) en in de buurgemeenten (Nieuwegein en Montfoort). Van een aantal groepen mensen willen we specifiek weten wat hun ideeën zijn. Met deze groepen organiseren we focusgesprekken via netwerken van onze buurgemeenten, de grondeigenaren, sleutelfiguren, de afdeling Diversiteit en Inclusie Gemeente Utrecht, Utrecht in Dialoog en het Huis van Actief Burgerschap. Om het ongehoorde geluid op te halen volgen we het principe: ongelijk investeren voor gelijke kansen. Voor deze groepen mensen organiseren we dus apart een gesprek. Ook organiseren we een gesprek waarbij de natuur in Rijnenburg centraal staat.

5. Hoe passen we de leidende principes voor houding en gedrag toe in deze fase van samenwerking met de stad?

Leidend principe 'open en eerlijk':

Zodra dit plan definitief is communiceren we dit via DenkMee. We maken ook een planning en stellen een datum vast wanneer gesprekken starten en afgerond moeten zijn. We communiceren dit via DenkMee. Ook als we op basis van de praktijk leren dat we de aanpak moeten wijzigen, delen we dit. Zodat transparant is wat we gaan doen, wanneer deze periode Samen Stad Maken over Rijnenburg loopt en mensen weten waar ze aan toe zijn.

Bij de totstandkoming van de Uitgangspuntennotitie worden deze resultaten ambtelijk besproken en gewogen, en vastgesteld wat de gemeente in deze fase mee kan nemen, wat de gemeente niet mee kan nemen en wat in een volgende fase aan de orde komt (hoe verder in het proces, hoe concreter). Hierover geven wij duidelijkheid via een samenwerkingsverslag op DenkMee.

Leidend principe 'duurzame relaties':

Urechters die betrokken zijn bij de gesprekken in deze fase houden we op de hoogte van de voortgang en uitkomsten via DenkMee. Mensen die hebben aangegeven op de hoogte te willen worden gehouden via mail, attenderen we via mail op nieuwe informatie op DenkMee. We stimuleren dat Utrechters er voor elkaar kunnen zijn en naar elkaar luisteren door kwalitatieve gesprekken te organiseren tijdens een zogenaamde dialoogtafel, waarbij het uitgangspunt is: goed luisteren en doorvragen naar elkaars standpunten en beweegredenen. Ook organiseren we een sessie in het gebied zelf waar we gesprekken met mensen voeren die nu al actief zijn in de stad. De gesprekken moeten gaan over waar ze warm voor lopen en waar ze zich voor willen inzetten, zodat we met deze energie verder kunnen bouwen aan de relatie.

Leidend principe 'leren en verbeteren':

We leren doordat we de informatie die al beschikbaar is bestuderen en meenemen in plannen. Eén van de leidende principes bij de ontwikkeling van Rijnenburg is dat Utrecht dit nieuwe stadsdeel 'adaptief wil ontwikkelen', wat betekent dat we ruimte willen inbouwen voor leren en verbeteren. Door bijvoorbeeld straks ook in Rijnenburg zelf ruimte te bieden aan nieuwe ontwikkelingen en initiatieven. In deze fase betekent dit, dat we, als er nieuwe inzichten komen door in gesprek te gaan met Utrechters, deze worden opgenomen in de Uitgangspuntennotitie. Nieuwe inzichten over het proces en over vervolgstappen worden in het vervolgproces meegenomen. Al bij de totstandkoming van dit plan hebben we geleerd van de ideeën van partijen met wie we samenwerken.

Tijdens het peilen bouwen we ruimte in om te leren door eerst gesprekken te organiseren met belangenbehartigers uit de stad en te luisteren naar wat zij te zeggen hebben, waarna we een periode ervaring opdoen met (online) onderzoek en straatgesprekken, en vervolgens gaan we met enkele stakeholdersgroepen wat diepgaander in gesprek, waarbij we alle ervaringen meenemen. De aanpak kan steeds worden bijgesteld als dat nodig is.

We gaan ten slotte leren van bewoners die al actief zijn in de stad tijdens de bijeenkomst in Rijnenburg zelf door te vragen wat zij belangrijk vinden en waar zij warm voor lopen.

Leidend principe 'Lef':

Nieuw in deze aanpak is dat we het ongehoorde geluid op willen halen bij *woningzoekenden*. Niet alleen in de stad Utrecht maar ook in de buurgemeenten. Het is belangrijk om te weten wat hun beeld is van een stadsdeel waar zij in de toekomst mogelijk komen te wonen.

Ook gaan we in gesprek met belangenbehartigers op gebied van natuur en milieu, om de natuur een stem te geven in dit proces. En in de toekomst, als de gemeente Utrecht meer vorm heeft gegeven aan het werken met een voogd voor de natuur, deze voogd ook inzetten tijdens het proces.

Daarnaast willen we met wat we horen, bouwen aan het verhaal over Rijnenburg, met de beelden en de kennis die er is in en om het gebied en in de stad, gecombineerd met de kennis die er binnen de gemeente Utrecht aanwezig is. Zodat dit verhaal een brug slaat en ook echt een verhaal wordt met input van het gebied en van de stad. Aan dit verhaal wordt in alle fasen ook gewerkt met deskundigen, onder andere tijdens de Rijnenburgsessies.

Rijnenburgsessies

Op 24 en 25 februari 2026 worden de Rijnenburgsessies gehouden. Tijdens de sessies werken deskundigen samen aan een concept/narratief voor Rijnenburg als stadswijk van de toekomst in 2050. Het gaat om professionals uit heel Nederland op het gebied van onder andere stedenbouw en landschap, duurzaamheid, sociale cohesie en inclusie, infrastructuur en mobiliteit. De resultaten van de Rijnenburgsessies dragen bij aan de Uitgangspuntennotitie, maar de sessies maken geen deel uit van dit samenwerkingsplan en het samenwerkingsverslag.

Leidend principe inclusie en diversiteit:

Om in gesprek te komen met mensen die we doorgaans als gemeente niet bereiken, gaan we naar de plekken toe waar deze mensen zijn: op straat (straatinterviews/bakfiets), op scholen en schoolpleinen (als dat lukt via de scholen), naar het Science Park (studenten), via belangenbehartigers en sleutelfiguren in de wijken en op wijkcentra. We maken hierbij gebruik van de netwerken van de gemeente Utrecht, van het Huis van Actief Burgerschap en van Utrecht in Dialoog. Via het woonzoekersplatform, de makelaars en ontwikkelaars willen we mensen bereiken die op zoek zijn naar een woning, mensen die misschien wel de toekomstige bewoners zijn van Rijnenburg en van wie we willen weten wat zij belangrijk vinden.

Leidend principe 'vertrouwen geven':

Ervaringen met de stad leren ons dat we soms ongelijk moeten investeren om mensen gelijke kansen te geven. Dit doen we door bepaalde groepen in de stad actief en in samenwerking met onze collega's (die bepaalde netwerken al hebben) op te zoeken en te spreken. We willen de sleutelfiguren die we vragen om ons te helpen het vertrouwen geven dat we niet zonder het vaak 'ongehoorde geluid' kunnen en we zetten ons hiervoor extra in. We willen hierbij leren, omdat we zelf niet alle kennis in huis hebben. En de aanpak voor het gesprek met de stad kan hierop steeds worden bijgesteld. Hiervoor is ruimte ingebouwd.

We halen op welke thema's mensen belangrijk vinden en waar zij warm voor lopen. We stimuleren in volgende fases dat de mensen die een bijdrage willen leveren betrokken blijven en met elkaar in gesprek gaan.

Na afloop van deze fase van Samen Stad Maken geven we in het samenwerkingsverslag aan wie we wel en wie we niet hebben kunnen bereiken.